

METATONIJA PRIESAGINIŲ VEIKSMAŽODŽIŲ DARYBOJE

Evalda JAKAITIENĖ

§ 1. Dauguma lietuvių kalbos priesaginių veiksmažodžių yra daromi visai be morfologinių alternacijų, t.y. priesaginio vedinio kamienas nuo pamatinio skiriasi vien priesaga, o fonetinė pamatinio kamieno sandara vedinyje išlieka nepakitusi. Ir tik tam tikrais atvejais kai kurios priesagos reikalauja formalaus pamatinio kamieno pasikeitimo.

Norint išsiaiškinti, kada ir kaip kinta pamatinio žodžio šaknies priegaidė priesaginių veiksmažodžių daryboje¹, reikia gretinti darybos opozicijos narių formaliąją struktūrą. Su pamatiniais žodžiais turi būti gretinami ne visi priesagų vediniai, o tik šakninio kirčiavimo veiksmažodžiai. Tačiau šaknies kirtį vieni priesaginiai veiksmažodžiai išlaiko visose pagrindinėse formose, kiti kirčiuotą šaknį turi tik tose formose, kurios neturi priesaginio formanto (esamajame ir būtajame kartiniame arba tik esamajame laike). Ši veiksmažodžių ypatybė taip pat turi įtakos šaknies priegaidės kaitai.

§ 2. Priesagų vediniai, padaryti iš vardažodžių, visose pagrindinėse formose išlaiko priesagą. Šaknies kirtį turi visi vardažodiniai morfemos *-in(ti)* vediniai, taip pat apie 75% morfemos *-y(ti)* veiksmažodžių². Didžiosios dalies šių vedinių ir jų pamatinių žodžių šaknies priegaidės sutampa, ir metatonija jų daryboje labai reta. Pvz., visų morfemos *-in(ti)* veiksmažodžių, priklausančių pagrindiniam priežastinių vedinių darybos tipui, šaknies priegaidė yra tokia pati, kaip ir jų pamatinių žodžių. Ir tik neproduktyvaus darybos tipo vediniuose, reiškiančiuose būti tuo, elgtis taip ar panašiai į tą, kas išreikšta pamatiniu žodžiu, daryboje pasireiškia metatonija. Visų šio tipo vedinių šaknis yra tvirtagalė. Tačiau metatonija neapima viso šio darybos tipo veiksmažodžių. Jai pasireikšti yra sąlygos

¹ Straipsnyje laikomasi V. Urbučio nuomonės, kad metatonija, dėl tų pačių priežasčių kaip ir garsų kaita (morfologinės alternacijos neapima viso darybos tipo veiksmažodžių, o tik dalį jų, be to, jos neturi jokios įtakos darybos funkcijai), nėra darybos priemonė, o tik papildoma atskirų vedinių fonologinė charakteristika (žr. V. Urbutis, Garsų kaita ir žodžių daryba, „Kalbotyra“, XXIII (1); 1971, p. 71–78; V. Urbutis, Dabartinės lietuvių kalbos daiktavardžių daryba, Filologijos mokslų daktaro disertacija (rankraštis), V., 1970, p. 236–237).

² Statistika remiasi „Lietuvių kalbos žodyno“ I–VII tomų medžiaga.

tik tų vedinių, kurių pamatinis vardažodis yra tvirtapradės priegaidės, daryboje. Pvz.: *drim̃binti* (: *drimba*), *dvõklinti* (: *dvõkla*), *geřvinti* (: *gėrvė*), *gřslinti* (: *gřsla*), *kėlminti* (: *kėlmas*), *kvėřšinti* (: *kvėřša*), *leřvinti* (: *lėrva*), *střplinti* (: *střpla*).

Morfemos *-y(ti)* vedinių daryboje metatonija nedėsninga. Kartais tvirtagalė řaknis keičiama tvirtaprade, pvz.: *lámstyti* „lamstais austi“ (: *lařstas*), *lámzdyti* (: *lařzdīs*), *lũodyti* „luodais apsiũti“ (: *luõdas* „odinis lopas“), *skáidrytis* (: *skaidrũs*, *skaidrũ*), o kartais to paties darybos tipo ir panařios fonetinės sandaros řaknies veiksmazodžiai yra išlaikę tvirtagalę priegaidę, pvz.: *luõkyti* „su luoku gaudyti“ (: *luõkas*), *kañtryti* (: *kantrũs*, *kañtrũ*). Terastas vienas pavyzdys su kitokia priegaidės kaita: *viěnytis* (: *vienas*).

Kitų morfemų (*-ė(ti)*, *-au(ti)*, *-o(ti)* -*uo(ti)*) vardažodiniai veiksmazodžiai beveik visi turi priesagos kirtį. Tik vienas kitas šių morfemų vedinys yra řakninio kirčiavimo. Tokio kirčiavimo tipo priesagų *-au(ti)*, *-ė(ti)*, *-o(ti)* vedinių řaknis visada tvirtapradė³. Taigi tokiuose veiksmazodžiuose, padarytuose iš tvirtagalės řaknies vardažodžių, pastebima metatonija, pvz.: *mũdrauti* (: *mũdras*), *smárkauti* (: *smarkũs*, *smářkũ*), *řykřtauti* (: *řykřtũs*, *řykřtũ*), *řiũrkřtauti* (: *řiũrkřtũs*, *řiũrkřtũ*), *kiáulioti* (: *kiaũlė*), *páikioti* (: *paikas*), *vinklioti* (: *vinklũs*, *viñklũ*). řakninio kirčiavimo morfemos *-uo(ti)* vediniuose reiřkiasi kitokios krypties priegaidžių kaita. Visi veiksmazodžiai, reiřkiantys bũti tuo ar tokiam, kas išreikřta pamatiniu žodžiu, turi tvirtagalę priegaidę. Vadinasi, řio vedinių tipo priesaga *-uo(ti)* reikalauja pakeisti tvirtapradę pamatinio žodžio priegaidę: *baltuoti* (: *báltas*), *juõduoti* (: *jũodas*), *mařguoti* (: *márgas*), *mėlynuoti* (: *mėlynas*), *piłkuoti* (: *pilkas*)⁴.

§ 3. Veiksmazodinės darybos vediniuose metatonija yra žymiai dařnesnė ir įvairesnė.

1. Morfemos *-ė(ti)* vediniai pasižymi pagrindinių formų įvairumu. Tik 35% veiksmazodžių priesagos formantą išlaiko visose pagrindinėse formose. Daugiau kaip pusė tokių vedinių turi pastovų priesagos kirtį. Ir tik nedidelė dalis veiksmazodžių visų pagrindinių formų řaknyse turi řaknies kirtį. Jų priegaidė visada tvirtapradė. Taigi řios grupės vediniuose, padarytuose iš tvirtagalės řaknies veiksmazodžių, galima konstatuoti esant metatoniją. Pvz.: *álpėti*, *-ėja*, *-ėjo* (: *álpiti*), *dáũžėti*, *-ėja*, *-ėjo* (: *daũžti*), *gėibėti*, *-ėja*, *-ėjo* (: *gėibiti*), *káipėti*, *-ėja*, *-ėjo* (: *káipti*), *siáũtėti*, *-ėja*, *-ėjo* (: *siáũsti*), *vėřžėti*, *-ėja*, *-ėjo* (: *vėřžti*).

Apie 65 % morfemos *-ė(ti)* vedinių priesagos formantą išlaiko tik bendratyje ir bũtajame kartiniame laike. řiose formose tokie veiksmazodžiai paprastai

³ Priesagos *-oti* vediniuose išlieka tvirtagalė řaknis, jei pamatinio vardažodžio kirtis yra trečiame ar ketvirtame nuo galo skiemenyje: *vásaroti*, *strákalioti*, *řėberkřřtioti*, *žiaũberioti*.

⁴ Lietuvių kalboje vartojamos paralelinės šių veiksmazodžių lytys su kirčiuota priesaga: *baltũoti*, *juodũoti*, *mėlynuũoti* ir t.t.

turi priesagos kirtį. Šaknies kirtį turi tik jų esamojo laiko formos. Jei esamojo laiko šaknis turi ilgą balsį, dvibalsį ar po kirčiu pailgėjusius *a*, *e*, jos priegaidė beveik visada tvirtagalė⁵. Taigi tokią šaknį turinčių vedinių, padarytų iš tvirtapradės šaknies pamatinio veiksmažodžio, daryboje dėsningai pasireiškia metatonija. Pvz.: *džiovėti, džiovė, -ėjo* (: *džiovė*), *juosėti, juosė, -ėjo* (: *juosėti*), *klojėti, klōji, -ėjo* (: *klōti*), *lūžėti, lūži, -ėjo* (: *lūžti*), *movėti, mōvi, -ėjo* (: *mōvė*), *pabėgėti, pabėgi, -ėjo* (: *pabėgti*), *pašokėti, pašoki, -ėjo* (: *pašokti*), *vožėti, vōži, -ėjo* (: *vōžti*), *žiojėti, žiōji, -ėjo* (: *žiojti*).

Jei vedinio esamojo laiko šaknis turi mišrųjį dvigarsį, jos priegaidė dažniausiai tvirtapradė⁶. Tokią šaknį turinčių vedinių daryboje reiškiasi metatonija tada, kai pamatinio veiksmažodžio šaknis tvirtagalė. Pvz.: *burbėti, būrba, -ėjo* (: *buřbti*), *cirpsėti, cirpsi, -ėjo* ir *cirpėti, cirpa, -ėjo* (: *ciřpti*), *purkšėti, pūrksi, -ėjo* (: *puřkšti*), *sulpėti, sūlpa, -ėjo* (: *sūlpti*), *springsėti, springsi, -ėjo* (: *sprīņgti*), *švilpsėti, švilpsi, -ėjo* (: *švilřpti*), *veržėti, vėrži, -ėjo* (: *vėrži*).

Yra ir tokių morfemos *-ė(ti)* vedinių, kurie neturi priesagos formanto esamajame laike, bet visose pagrindinėse formose turi šaknies kirtį. Šaknies priegaidė visada tvirtapradė. Tokio tipo veiksmažodžiuose, padarytuose iš tvirtagalės šaknies pamatinio žodžio, taip pat yra sąlygos pasireikšti metatonijai. Pvz.: *bąmbsėti, bąmbsi, -ėjo* (: *bam̃bti*), *lėnksėti, lėnksi, -ėjo* (: *leñkti*), *skėndėti, skėndi, -ėjo* (: *skėšti*).

2. Morfemos *-y(ti)* vedinių pagrindinės formos taip pat yra nevienodos. Tik apie 3% veiksmažodžių priesagą išlaiko visose savo pagrindinėse formose. Dauguma tokių veiksmažodžių turi šaknies kirtį, bet jų daryboje metatonija visai reta: *krėnkšyti, -ija, -ijo* (: *kreñkšti*), *kvārksyti, -ija, -ijo* (: *kvařkti*).

97% veiksmažodinių šios morfemos vedinių priesagos formantą turi tik bendratyje. Bendraties priesaga beveik visada kirčiuota. Tokių veiksmažodžių esamojo ir būtojo kartinio laiko šaknis turi pamatinio žodžio priegaidę⁷. Labai nedaugelio morfemos *-y(ti)* vedinių bendratis (taip pat ir kitos formos) turi šaknies kirtį. Visų jų šaknies priegaidė tvirtapradė. Taigi tik šios grupės morfemos *-y(ti)* vediniuose, padarytuose iš tvirtagalės šaknies veiksmažodžių, visada dėsninga metatonija. Pvz.: *cýpdyti* (: *cýpti*), *klýkdyti* (: *klýkti*), *klěstyti* „mušti, bausti“ (: *klěsti*), *knirkdyti* (: *knirkšti*).

3. Morfemos *-o(ti)* vediniai priesaginį formantą dažniausiai (88%) išlaiko visose pagrindinėse formose. Apie 40% iš jų turi priesagos kirtį. Kiti veiksmažodžiai turi kirčiuotą šaknį. Metatonija šių vedinių daryboje yra labai dažna, nors priegaidės kaitos dėsningumą čia įžiūrėti sunku. Pvz.: *ėižioti* (: *eīžti*), *inkščioti*

⁵ Tvirtapradė tokių formų priegaidė labai reta: *stovėti, stóvi, -ėjo*; *sėdėti, sėdi, -ėjo*.

⁶ Labai retai esamojo laiko šaknys su mišriaisiais dvigarsiais yra tvirtagalės: *dengėti, deņgi, -ėjo*; *liėdėti, liėdi, -ėjo*.

⁷ Terastas vienas kitas žodis su šaknies priegaidės kaita: *gimdýti, giñdo, giñdė* (: *gimti*), *liėdyti, liėdo, liėdė* (: *liėti*).

(:iñkšti), *kreñkščioti* (:kreñkšti), *krýpčioti* (:krýpti), *keislioti* (:keisti), *lėkčioti* (:lėkti), *mýkčioti* (:mýkti), *pláuktioti* (:pláukti), *pásčioti* (:pūsti), *siáučioti* ir *siáu-toti* (:siaūsti), *srėbčioti* (:srėbti), *švilpčioti* (:švilpti), *túpčioti* (:tūpti), *úžčioti* (:ūžti), *žviėgčioti* (:žviėgti) ir plg.: *kleipčioti* (:kleipti), *liñkioti* (:liñkti), *baubčioti* (:baubti), *juðkčioti* (:juðktis), *druñsčioti* (:druñsti), *čiuòpoti* (:čiuòpti). Iš surinktos medžiagos tegalima padaryti išvadą, kad tvirtagalę šaknį turinčių morfemos *-o (ti)* vedinių yra maždaug 5 kartus mažiau už tvirtapradės šaknies veiksmožodžius. Tai leidžia manyti, kad tvirtagalė pamatinių žodžių šaknis dažniau keičiama tvirtaprade, negu paliekama⁸.

Yra vienas kitas veiksmožodis, kurį sudarant, tvirtaprade priegaidė keičiama tvirtagalė: *gaudelioti* (:gąudyti), *grėboti* (:grėbti), *sprūdoti* „būti įsispraudusiam“ (:sprūsti), *trýnioti* (:trinti).

12% morfemos *-o (ti)* ir jos variantų vedinių priesagos formantą turi tik bendrątyje ir būtajame kartiniame laike (visi priesagos *-soti* ir nedidelė dalis priesagos *-o (ti)* vedinių). Dauguma jų šiose formose turi priesagos kirtį, esamajame laike – tvirtagalę šaknies priegaidę. Metatonija dėsninga, bet labai reta šių priesagų vediniuose, padarytuose iš tvirtapradės šaknies veiksmožodžių: *stingsóti*, *stiñgso-ójo* (:stingtį), *žiopsóti*, *žiòpso-ójo* (:žióti, žiòpti). Be to, tvirtagalė priegaidė kartais čia atsiranda kartu su kiekybine balsių kaita, pvz.: *drybsóti*, *drýbso-ójo* (:dribti), *knysóti*, *knýso-ójo* (:knisti), *kniúbsóti*, *kniúbso-ójo* (:kniubti). Labai maža dalis šių priesagų vedinių turi šaknies kirtį ir tvirtaprade priegaidę visose pagrindinėse formose. Metatonija jų daryboje visada lydi šaknies balsių kaitą. Pvz.: *brýdoti*, *brýdo-ójo* „įsibridus vandenį stovėti“ (:bristi, brido), *glúdoti*, *glúdo-ójo* (:glūsti, glúdo), *klúpoti*, *klúpo-ójo* (:klúpti, klaúpti), *kniúboti*, *kniúbo-ójo* (:kniubti), *rýmoti*, *rýmo-ójo* (:reñti), *rúšoti*, *rúšo-ójo* „būti įsirusus“ (:raūsti).

4. Morfemos *-au (ti)* vediniai visose savo pagrindinėse formose išlaiko priesagą. 77% šių veiksmožodžių turi šaknies kirtį. Visų jų šaknis yra ilga ir turi tvirtapradę priegaidę. Plačiai ir nuosekliai šių veiksmožodžių daryboje reiškiasi metatonija: visų pamatinių žodžių tvirtagalė šaknis virsta tvirtaprade. Pvz.: *cýpauti* (:cýpti), *cirpauti* (:ciřpti), *čirškauti* (:čirškšti), *inškštauti* (:inškšti), *krýkštauti* (:krýkšti), *mýkauti* (:mýkti), *pruñkštauti* (:pruñkšti), *rėkauti* (:rėkti), *šniókštauti* (:šniókšči), *švilpauti* (:švilpti), *úžauti* (:ūžti), *vérkauti* (:veřkti), *žviėgauti* (:žviėgti).

5. Morfemos *-inti* vedinių priesaga taip pat išlieka visose pagrindinėse formose. 80% šios morfemos veiksmožodžių turi kirčiuotą šaknį. Bet metatonija jų daryboje visiškai reta. Tvirtapradė pamatinio žodžio šaknies priegaidė visada išlieka ir vedinyje. Tvirtagalė priegaidė vedinyje išlieka tada, kai a) veiksmožodis

⁸ „Lietuvių kalbos gramatikoje“ rašoma, kad tvirtaprade priegaidę turi priesagos *-ėio (ti)* (*-šėioti*) vediniai, taip pat priesagos *-ioti* veiksmožodžiai, padaryti su balsių kaita, pvz.: *bráidžioti* (:bristi), *lándžioti* (:lįsti), *válkioti* (:vilksti). Aukščiau pateikti pavyzdžiai, atrodo, leidžia šiuo teiginiu suabejoti (plg. Lietuvių kalbos gramatika, II, V., 1971, p. 304–306).

sudarytas su morfemos variantu *-din(ti)* (*kiřpdinti* – *kiřpti*, *klaūpdinti* – *klaūpti*), b) veiksmažodis sudarytas su pagrindiniu darybinės morfemos variantu *-in(ti)*, o šaknyje yra dvibalsis ar po kirčiu pailgėjęs *a*, *e* (*dėginti* – *dėga*, *lākinti* – *lāka*, *kaĩtinti* – *kaĩto*, *juōkinti* – *juōktis*). O tada, kai pamatinio žodžio šaknyje yra mišrusis dvigarsis arba *ilgieji y, ū, é, o*, tvirtagalė priegaidė verčiama tvirtaprade. Pvz.: *alkinti* (: *alkti*), *birbinti* (: *biřbti*), *cypinti* (: *cỹpti*), *čirškinti* (: *čirškšti*), *kārkinti* (: *kařkti*), *rėkinti* (: *rėkti*), *švilpinti* (: *švilpti*), *ūžinti* (: *ūžti*), *zirzinti* (: *ziřzti*).

6. Morfemos *-telė(ti)* veiksmažodžiai savo priesagą išlaiko visose pagrindinėse formose (tik trumpesnių morfemos variantų *-tel(ti)*, *-stel(ti)* vediniai ir esamajame laike neturi pilnos priesagos: *drōžtelti*, *drōžteli* (-ia), *drōžtelėjo*. Visi šie veiksmažodžiai turi šaknies kirtį. Tvirtapradė pamatinio žodžio priegaidė išlaikoma visuose vediniuose. Tvirtagalė priegaidė kartais išlaikoma, kartais keičiama tvirtaprade. Priegaidės kaitos dėsningumą čia įžiūrėti sunku, nes to paties vokalizmo šaknų priegaidė kartais kinta, o kartais išlieka. Plg.: *blōkstelėti* (: *blōkšti*), *dvōkstelėti* (: *dvōkti*), *švōkstelėti* (: *švōkšti*) ir *blōgtelėti* (: *blōgti*); *drėbtelėti* (: *drėbti*), *rėktelėti* (: *rėkti*), *srėbtelėti* (: *srėbti*) ir *krėstelėti* (: *krėsti*); *spiegtelėti* (: *spiegti*), *stieptelėti* (: *stieptis*) ir *liēstelėti* (: *liēsti*); *kārstelėti* (: *kařsti*), *slinktelėti* (: *sliņkti*), *šiūrptelėti* (: *šiūrpti*), *švirksstelėti* (: *šviřkšti*) ir *kiřptelėti* (: *kiřpti*), *gelstelėti* (: *gelsti*), *skāmbtelėti* (: *skāmba*), *temptelėti* (: *tempti*). Tik veiksmažodžių, šaknyje turinčių dvibalsį *au*, tvirtagalė priegaidė visada išlieka, pvz.: *raūstelėti* (: *raūsti*), *smaūktelėti* (: *smaūkti*), *kaūktelėti* (: *kaūkti*).

7. Morfemų *-en(ti)*, *-inė(ti)*, *-uo(ti)* vediniai turi pastovų priesagos kirtį. Tik išimties atvejais morfemos *-uo(ti)* vediniai visose pagrindinėse formose turi tvirtagalę šaknį: *diřbuliuoti* (: *diřbti*), *miñdikuoti* (: *mindyti*), *snūduriuoti* (: *snūsti*).

§ 4. Lyginant priegaidžių kaitą, pasireiškiančią vardažodinių ir veiksmažodinių vedinių daryboje, galima padaryti tokias išvadas:

I. Vardažodinių veiksmažodžių daryboje metatonija labai reta. Dėsningai keičiama tvirtapradė priegaidė tvirtagale dviejų darybos tipų vediniuose, turinčiuose bendrą kategorinę reikšmę būti tuo ar tokiam, kas išreikšta pamatinio žodžiu. Tai – negausūs priesagos *-in(ti)* ir *-uo(ti)* vediniai. Taigi šiuo atveju metatoniją lemia veiksmažodžio priklausymas tam tikram darybos tipui, nes tvirtagalę priegaidę būtinai turi turėti visi šios darybinės reikšmės šakninio kirčiavimo veiksmažodžiai.

Kitų morfemų veiksmažodinių vedinių daryboje metatonija dėsninga, bet reta. Iš nedaugelio pavyzdžių pastebimas polinkis tvirtagalę priegaidę keisti tvirtaprade.

II. Veiksmažodinių vedinių daryboje metatoniją lemia darybiniai (darybos morfema), morfologiniai (veiksmažodžių formų sistema) ar grynai fonetiniai veiksniai.

1. Morfemų *-au(ti)*, *-ė(ti)*, *-y(ti)* vedinių, kurių priesagos formantas išlaikomas visose pagrindinėse formose, šaknies priegaidė visada tvirtapradė. Jų daryboje dėsningai pasireiškia metatonija, kai pamatinis veiksmažodis yra tvirtagalės priegaidės. Kitų morfemų *-in(ti)*, *-o(ti)*, *-telė(ti)* vedinių daryboje tvirtagalė priegaidė ne visada keičiama tvirtaprade. Vedinių su *-in(ti)* metatoniją lemia šaknies vokalizmas (tvirtagalė priegaidė keičiama tvirtaprade, kai šaknyje yra mišrusis dvigarsis ar ilgasis balsis), kitų morfemų vedinių daryboje priegaidžių kaita nedėsninga.

2. Vediniai, kurių tik bendraties arba bendraties ir būtojo laiko kamienai išlaiko priesagą, pagal kirčiavimą gali būti suskirstyti į dvi grupes. Pirmosios grupės veiksmažodžiai (negausūs morfemų *-ė(ti)*, *-y(ti)*, *-o(ti)* vediniai) turi kirčiuotą šaknį visose pagrindinėse formose. Tokių žodžių šaknis visada tvirtapradė. Vadinasi, jų daryboje visada reikalaujama pakeisti priegaidę, kai pamatinis žodis yra tvirtagalės šaknies. Antrosios grupės veiksmažodžiai šaknies kirtį turi tik esamajame laike. Morfemos *-y(ti)* vediniuose (jie turi šaknies kirtį ir būtajame kartiniame laike) metatonija nepastebėta. Morfemos *-o(ti)* variantas *-so(ti)* reikalauja, kad tvirtapradė šaknies priegaidė būtų pakeista tvirtagale. Morfemos *-ė(ti)* vedinių daryboje metatonijos kryptį lemia fonetinė šaknies sandara. Tvirtapradė priegaidė keičiama tvirtagale, kai vedinio šaknis turi ilgą balsį ar dvibalsį, tvirtagalė – tvirtaprade, kai šaknis turi mišrųjį dvigarsį.

3. Vardažodinių ir veiksmažodinių vedinių daryboje vykstanti metatonija turi ir bendrų bruožų. Visų veiksmažodžių, padarytų su morfemomis *-au(ti)*, *-ė(ti)*, *-y(ti)*, taip pat daugumos morfemos *-o(ti)* vedinių šaknies priegaidė visada tvirtapradė. Tokių veiksmažodžių pamatinių žodžių tvirtagalė šaknis visada keičiama tvirtaprade. Kadangi bendrinės kalbos kirtis ir priegaidė dažnu atveju tėra susitarimo dalykas, galėtų būti peržiūrėtas ir supaprastintas kirčiavimas ir tų priesaginių veiksmažodžių (morfemų *-o(ti)*, *-telė(ti)* vedinių), kurių priegaidės kaitos dėsningumo dabar paaiškinti negalima. Visų jų šaknis galėtų būti kirčiuojama tvirtapradiškai.

МЕТАТОНИЯ ПРИ ОБРАЗОВАНИИ СУФФИКСАЛЬНЫХ ГЛАГОЛОВ

Резюме

В данной статье автор придерживается мнения некоторых языковедов, что метатония (чередование слоговой интонации), как и другие морфонологические альтернации, не является средством словообразования, а лишь дополнительной фонологической характеристикой отдельных производных.

При образовании отыменных глаголов метатония довольно редкое явление. В образовании отглагольных производных метатония встречается чаще и обусловлена морфологическими словообразовательными или чисто фонологическими факторами. В статье рассматриваются все закономерные и незаконные случаи метатонии, которые наблюдаются при образовании суффиксальных глаголов литовского языка.